Europa-Parlamentet
2019-2024

VEDTAGNE TEKSTER

P9_TA(2023)0455

Valget til Europa-Parlamentet i 2024

Europa-Parlamentets beslutning af 12. december 2023 om valget til Europa-Parlamentet i 2024 (2023/2016(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 10, artikel 14 og artikel 17, stk. 7,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), særlig artikel 20 og 22,

– der henviser til Rådets direktiv 93/109/EF af 6. december 1993 om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere[1],

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Konstitutionelle Anliggender af 28. april 2011 om forslag til ændring af akten af 20. september 1976 om almindelige direkte valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet,

– der henviser til sin beslutning af 4. juli 2013 om forbedring af de praktiske retningslinjer for tilrettelæggelsen af valget til Europa-Parlamentet i 2014[2],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/673 af 3. maj 2018 om ændring af forordning (EU, Euratom) nr. 1141/2014 om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde[3],

– der henviser til Rådets afgørelse (EU, Euratom) 2018/994 af 13. juli 2018 om ændring af akten om almindelige direkte valg af

---

1 EUT L 329 af 30.12.1993, s. 34.
2 EUT C 75 af 26.2.2016, s. 109.
3 EUT L 114 I af 4.5.2018, s. 1.

medlemmerne af Europa-Parlamentet knyttet til Rådets afgørelse 76/787/EKSF, EØF, Euratom af 20. september 1976[1],

– der henviser til sin beslutning af 26. november 2020 om status over valget til Europa-Parlamentet[2],

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 3. december 2020 om handlingsplanen for europæisk demokrati (COM(2020)0790),

– der henviser til sin holdning af 3. maj 2022 om forslag til Rådets forordning om almindelige direkte valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet, om ophævelse af Rådets afgørelse (76/787/EKSF, EØF, Euratom) og akten om almindelige direkte valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet knyttet til denne afgørelse[3],

– der henviser til ændringer vedtaget af Europa-Parlamentet den 15. september 2022 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde[4],

– der henviser til ændringer vedtaget af Europa-Parlamentet den 2. februar 2023 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame[5],

– der henviser til sin beslutning af 14. september 2023 om parlamentarisme, unionsborgerskab og demokrati[6],

– der henviser til Det Europæiske Råds afgørelse (EU) 2023/2061 af 22. september 2023 om Europa-Parlamentets sammensætning[7],

– der henviser til forretningsordenens artikel 54,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Konstitutionelle Anliggender (A9-0332/2023),

A. der henviser til, at der ved valget til Europa-Parlamentet i 2019 blev registreret den højeste valgdeltagelse i de sidste 20 år med 50,66 % af vælgerskaren (en stigning på otte procentpoint i forhold til 2014), hvilket sender et positivt signal om, at der er en tiltagende interesse blandt europæiske borgere for udviklingen på EU-plan, og om, at de tror på, at EU-lovgivningen har indvirkning på deres dagligdag; der henviser til, at 19 medlemsstater rapporterede om en stigende national valgdeltagelse, hvoriblandt navnlig Polen, Rumænien,

---

1 EUT L 178 af 16.7.2018, s. 1.
2 EUT C 425 af 20.10.2021, s. 98.
3 EUT C 465 af 6.12.2022, s. 171.
4 EUT C 125 af 5.4.2023, s. 485.
5 EUT C 267 af 28.7.2023, s. 36.
6 Vedtagne tekster, P9_TA(2023)0330.
7 EUT L 238 af 27.9.2023, s. 114.

Spanien, Østrig, Ungarn, Tyskland, Slovakiet og Tjekkiet oplevede betydelige stigninger i forhold til 2014;

B. der henviser til, at Rådets afgørelse fra 2018 om ændring af akten om almindelige direkte valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet omfattede visse forbedringer såsom tilføjelsen af de europæiske politiske partiers logoer på stemmesedlerne til valget til Europa-Parlamentet; der henviser til, at den stadig ikke er ratificeret af alle medlemsstater; der henviser til, at den foreslåede europæiske valglov, som blev vedtaget af Europa-Parlamentet den 3. maj 2022, indeholder store forbedringer, vil afhjælpe den nuværende fragmentering i 27 forskellige valgsystemer og gøre valgreglerne mere moderne og ensartede i EU;

C. der henviser til, at spidskandidatsystemet vil kunne sætte skub i en europæisk offentlig debat om europæiske idéer;

D. der henviser til, at valget til Europa-Parlamentet i 2019 ikke kulminerede i valget af en formand for Kommissionen ved hjælp af spidskandidatsystemet; der henviser til, at manglen på en reform af den europæiske valglov var en yderligere hindring for en vellykket gennemførelse af spidskandidatproceduren; der henviser til, at denne manglende gennemførelse af spidskandidatproceduren har ført til skuffelse blandt mange vælgere og mindsket tilliden til proceduren; der henviser til, at det er nødvendigt at undgå, at der opstår en sådan skuffelse i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet i 2024; der henviser til, at valget af Kommissionens formand afhænger af, at der sikres opbakning fra flertallet af medlemmerne af Europa-Parlamentet;

E. der henviser til, at en effektiv gennemførelse af spidskandidatsystemet kræver, at Parlamentet kan udpege en fælles kandidat til posten som formand for Kommissionen, før Det Europæiske Råd fremsætter sit forslag;

F. der henviser til, at adskillige medlemsstater ikke har adresseret de vedvarende hindringer på tilstrækkelig vis og ikke har indført passende ordninger for at lette valgdeltagelsen for personer med handicap og dermed forhindrer disse borgeres meningsfulde deltagelse og repræsentation i de demokratiske processer;

G. der henviser til, at den fulde udøvelse af de valgrettigheder, som traktaterne giver mobile borgere ved valg til Europa-Parlamentet, stadig hæmmes af uberettigede hindringer for demokratisk deltagelse, herunder et manglende kendskab til gældende betingelser og regler; der henviser til, at Kommissionen har fremsat et lovgivningsforslag, der adresserer nogle af disse bekymringer;

H. der henviser til, at de politiske kampagner i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet, der gennemføres i medlemsstaterne, alt for ofte ikke er tilstrækkeligt "europæiske", men snarere domineres af politiske diskussioner af rent national, regional og lokal karakter; der

henviser til, at politiske partier og kandidater har et ansvar for at informere borgerne tilstrækkeligt om de politiske udfordringer på EU-plan;

Styrkelse af det europæiske demokrati ved valget i 2024

1. glæder sig over den højere valgdeltagelse ved valget til Europa-Parlamentet i 2019 og bestræber sig på at arbejde hen imod at øge valgdeltagelsen yderligere ved valget til Europa-Parlamentet i 2024; understreger vigtigheden af at øge valgdeltagelsen; bemærker, at der er behov for en yderligere indsats for at øge valgdeltagelsen blandt mobile borgere; beklager manglen på fremskridt for så vidt angår Rådets vedtagelse af den nye europæiske valglov som vedtaget af Europa-Parlamentet den 3. maj 2022; opfordrer til, at Rådet hurtigt vedtager den; forventer, at Rådet når frem til et kompromis med enighed om hele Parlamentets forslag;

2. understreger de europæiske politiske partiers og alle de relevante samfundsaktørers vigtige rolle med hensyn til at bidrage til debatten om europæiske politiske spørgsmål og skabe en europæisk politisk bevidsthed; beklager imidlertid, at begrænsninger i henhold til de nuværende lovgivningsmæssige rammer på EU-plan og nationalt plan forhindrer europæiske politiske partier i at deltage fuldt ud i europæiske valgkampagner; opfordrer de europæiske politiske partier til at gennemføre deres egne europæiske valgkampagner; opfordrer de nationale og europæiske politiske partier samt, hvor det er relevant, medlemsstaterne til:

   – at føre valgkampen til Europa-Parlamentet i overensstemmelse med Unionens værdier

   – at opretholde demokratiske standarder og interne regler for partidemokrati for at sikre, at især udnævnelsen af kandidater, herunder spidskandidaterne til posten som formand for Kommissionen, sker på demokratisk vis;

   – at udarbejde programerklæringer i god tid forud for valget

   – at fremme synligheden af europæiske politiske partier i offentlige debatter og mediekampagner, herunder deres navne og/eller logoer

   – konsekvent at identificere deres europæiske modparter i deres offentlige kommunikation

   – at støtte op om, at de europæiske politiske partiers navne og/eller logoer placeres synligt på stemmesedler og kampagnemateriale

   – at øge bevidstheden om de nyligt udarbejdede regler for europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde, inden de formelt træder i kraft

– at nå til enighed om, hvordan processen skal forløbe efter valget, herunder om forhandlingerne om formændene for EU-institutionerne;

3. støtter den europæiske kampagnehandlingsplan (E-CAP) som udarbejdet af Myndigheden for Politiske Partier og Politiske Fonde (APPF), navnlig med hensyn til synligheden af spidskandidater og europæiske partier; understreger vigtigheden af APPF's arbejde med at informere borgerne;

4. beklager, at spidskandidatproceduren for valg af formanden for Europa-Kommissionen ikke blev gennemført ved valget til Europa-Parlamentet i 2019; beklager endvidere manglen på fremskridt på dette område siden 2019 fra Det Europæiske Råds og Kommissionens side, som ellers havde forpligtet sig til at forbedre det europæiske demokrati; mener, at der er behov for en klar og troværdig forbindelse mellem vælgernes valg og valget af Kommissionens formand; opfordrer de europæiske politiske partier, nationale politiske partier og nationale regeringer til at samarbejde om at sikre dette resultat ved det kommende valg; påpeger, at valget af Kommissionens formand er afhængigt af at sikre støtte fra flertallet af medlemmerne af Europa-Parlamentet, således at der tages fuldt hensyn til valgresultaterne som nævnt i Lissabontraktaten;

5. opfordrer Det Europæiske Råd til at skabe sikkerhed for spidskandidatsystemet for europæiske borgere og sætte en stopper for aftaler bag lukkede døre; opfordrer indtrængende Det Europæiske Råd til at indlede høringer med henblik herpå i god tid for at gennemføre princippet om spidskandidater i lyset af resultatet af valget til Europa-Parlamentet;

6. forventer, at alle de europæiske politiske partier indstiller deres kandidater til posten som formand for Kommissionen i tilstrækkelig god tid og mindst 12 uger før valgdagen;

7. opfordrer til, at der inden for rammerne af artikel 17, stk. 7, i TEU indgås en interinstitutionel aftale mellem Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd om spidskandidatproceduren; anmoder Europa-Parlamentets formand om at indlede det forberedende arbejde hen imod en sådan aftale; mener, at spidskandidaterne og formændene for de europæiske politiske partier og for deres respektive parlamentsgrupper straks efter valget til Europa-Parlamentet i 2024 bør indlede forhandlinger om på vegne af Europa-Parlamentet at nå til enighed om at indstille en fælles kandidat til embedet som formand for Kommissionen, inden Det Europæiske Råd fremsætter sit forslag;

8. mener, at spidskandidaten fra det europæiske politiske parti, der har opnået den største andel af pladserne ved valget til Europa-Parlamentet, i første omgang skal lede forhandlingerne om at

udpege den fælles kandidat med det største flertal, om nødvendigt efterfulgt af de andre spidskandidater i denne indsats i forhold til den andel af pladserne, som deres respektive europæiske politiske partier har opnået; foreslår, at Europa-Parlamentets formand om nødvendigt skal stå til rådighed for at styre denne proces;

9. understreger, at det vil være op til formanden for Europa-Parlamentet at meddele Det Europæiske Råd navnet på Parlamentets fælles kandidat til stillingen som formand for Europa-Kommissionen;

10. henstiller, at formanden for Det Europæiske Råd i mangel af en fælles kandidat fra Europa-Parlamentet til posten som formand for Kommissionen indleder høringer med Europa-Parlamentets formand, spidskandidaterne, formændene for de europæiske politiske partier og deres respektive parlamentariske grupper forud for Det Europæiske Råds forslag til Europa-Parlamentet;

11. mener i denne forbindelse, at Det Europæiske Råd bør vente med at foreslå sin kandidat til posten som formand for Kommissionen indtil Europa-Parlamentet har fremsat et forslag til en fælles kandidat i overensstemmelse med de relevante høringer, der er omhandlet i artikel 17, stk. 7, i TEU, og princippet om loyalt samarbejde;

12. minder om Europa-Parlamentets beføjelse til at vælge sin egen formand;

13. forventer, at de europæiske politiske partier og deres parlamentariske grupper vedtager en "parlamentarisk aftale" for valgperioden 2024-2029 som en måde at sikre et flertal i Parlamentet forud for udnævnelsen af Kommissionen, som grundlag for dens arbejdsprogram og som en garanti til de europæiske vælgere for en sammenhængende opfølgning på valget; bemærker, at hver kandidat til Europa-Kommissionen skal tilslutte sig denne "parlamentariske aftale" med henblik på at opnå Parlamentets flertalsstøtte; bemærker, at bred politisk støtte er afgørende for gennemførelsen af en sådan aftale;

14. mener, at fastsættelse af én fælles EU-valgdag kan skabe et mere sammenhængende paneuropæisk valg;

15. minder om det ansvar for det politiske tilsyn, der er tillagt Parlamentet i henhold til traktaterne; understreger, at Kommissionens ansvarlighed over for Parlamentet udgør et vigtigt princip om intern demokratisk kontrol; minder om, at høringerne af de indstillede kommissærer og af kommissærkollegiet er et afgørende skridt i retning af en yderligere demokratisering af EU's beslutningsproces, og at de får stadig større betydning som et middel for Parlamentet til at påtage sig en større rolle i forbindelse med at sætte dagsordenen på EU-plan;

Borgernes deltagelse og valgret

16. mener, at det er afgørende at sikre, at alle EU-borgere, der har valgret og er valgbare, herunder mobile EU-borgere, borgere med handicap og borgere, der er hjemløse, kan udøve disse rettigheder;

17. opfordrer medlemsstaterne til at sikre adgangen til valg ved at indføre foranstaltninger, der garanterer adgangen til oplysninger og tilgængelige afstemningsmuligheder – f.eks. brug af støtteteknologier, -formater og -teknikker såsom blindskrift, QR-koder, stor skrift, audiobaseret information, taktile stencils, letlæselige oplysninger og tegnsprog; mener, at offentlige oplysningskampagner er afgørende for at øge valgdeltagelsen, og opfordrer medlemsstaterne til at gøre deres yderste i denne henseende og til også at inddrage civilsamfundsorganisationer;

18. mener, at adgang til oplysninger om valgkampen er en nødvendig forudsætning for at forbedre borgernes deltagelse i valget; opfordrer medlemsstaterne til at tilskynde deres nationale medier til at dække valget på en sådan måde, at de europæiske borgere kan udøve deres stemmeret og forstå den europæiske dimension af deres valg, herunder i landdistrikter;

19. mener, at Parlamentets institutionelle oplysningskampagne i samarbejde med civilsamfundsorganisationer bidrager til debatten om europæiske politiske spørgsmål og medvirker til at skabe europæisk politisk bevidsthed om parlamentarisk demokrati og er en støtte til den valgkampagne, som alle de europæiske politiske partier fører; glæder sig over den koordinerede indsats, som alle EU-institutionerne har gjort i den henseende;

20. gentager sin opfordring til medlemsstaterne om at give alle EU-borgere, der bor eller arbejder i et tredjeland, ret til at stemme ved valg til Europa-Parlamentet; opfordrer medlemsstaterne til at arbejde hånd i hånd med Europa-Parlamentet og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil for at informere Unionens borgere i tredjelande om valget til Europa-Parlamentet og lette deres deltagelse i disse valg; opfordrer Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til at tilskynde medlemsstaternes udenrigsministre til at udveksle bedste praksis for oplysningskampagner og til at lette afstemningsreglerne for stemmeafgivning fra udlandet, herunder etablering af tilgængelige valgsteder uden for EU og brug af brevafstemning eller andre former for fjernafstemning;

21. beklager, at de manglende fremskridt i Rådet med hensyn til Kommissionens forslag til Rådets direktiv om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for mobile unionsborgere vil forhindre ikrafttrædelsen af de nyskabelser, som Kommissionen og Parlamentet har foreslået i god tid inden valget i 2024;

22. tilskynder til indførelse af brevstemmeafgivning for at sikre, at manglende mulighed for at møde op på valgstederne på valgdagen ikke forhindrer EU-borgerne i at udøve deres ret til at stemme; går endvidere ind for, at der indføres supplerende værktøjer til at lette stemmeafgivningen, såsom forudgående fysisk stemmeafgivning og stemmeafgivning pr. fuldmagt samt elektronisk afstemning og onlineafstemning;

23. mener, at kønsligestilling skal være et centralt element for at forbedre repræsentationen i forbindelse med valg; glæder sig over de fremskridt, der er gjort med hensyn til at opnå et kønsmæssigt afbalanceret Parlament efter valget til Europa-Parlamentet i 2019, men understreger de eksisterende forskelle medlemsstaterne imellem med hensyn til repræsentationen af kvinder; opfordrer i denne sammenhæng til, at de bestemmelser, som Parlamentet vedtog den 3. maj 2022 om den nye europæiske valglov, gennemføres;

24. mener, at medlemsstaterne bør overveje at tilpasse og sænke aldersgrænsen for valgret og mindstealderen for valgbarhed som anført i forslaget om valgloven og konklusionerne fra konferencen om Europas fremtid;

Institutionel modstandsdygtighed

25. mener, at desinformation og udenlandsk indblanding udgør et alvorligt angreb på valgprocessens integritet og det europæiske demokrati; understreger, at digitale platforme spiller en afgørende rolle i bekæmpelsen af desinformation;

26. anerkender den indsats, som EU-institutionerne har gjort for at bekæmpe desinformation og udenlandsk indblanding, f.eks. adfærdskodeksen om desinformation fra 2022 og systemet for hurtig varsling; fremhæver ikke desto mindre behovet for mere robuste beskyttelsesmekanismer og foranstaltninger mod desinformation og intern og ekstern indblanding i valgprocessen; forpligter sig til at intensivere sine bestræbelser på at bekæmpe forsøg på udenlandsk indblanding i Europa-Parlamentet;

27. påpeger de igangværende interinstitutionelle forhandlinger om forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske politiske partier og fonde; opfordrer Kommissionen og Rådet til at fortsætte de interinstitutionelle forhandlinger i en ånd af loyalt samarbejde; glæder sig over den aftale, som lovgivningsmyndighedens to parter har indgået om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame; glæder sig over eksigibiliteten af nogle af dens bestemmelser, såsom bestemmelserne om forbud mod forskelsbehandling, forud for valget i 2024; opfordrer medlemsstaterne til fuldt ud at gennemføre de øvrige bestemmelser i forordningen, når de træder i kraft;

28. minder om, at Parlamentet har vedtaget en beslutning og i øjeblikket arbejder på forslag til ændring af traktaterne, bl.a. for at øge EU's demokratiske legitimitet og for at muliggøre en ordentlig opfølgning på de forslag, der blev vedtaget på konferencen om Europas fremtid; bemærker, at valget i 2024 er en enestående lejlighed til at indlede en debat i hele EU om reformen af Unionen på grundlag af Parlamentets forslag til reform af traktaterne; opfordrer Det Europæiske Råd til hurtigt at vedtage en holdning til afholdelsen af et konvent, efter at Parlamentet har vedtaget sine forslag; gentager sin støtte til en reform af traktaterne i denne forbindelse;

29. opfordrer til, at der gennemføres en reform af traktaterne, og opfordrer indtrængende Rådet og i sidste ende Det Europæiske Råd til at reagere på forslaget om at tage artikel 48 i TEU i anvendelse med henblik på at oprette et konvent;

30. fremhæver behovet for at styrke vælgernes tillid til valgprocesserne ved at sikre, at alle valg er frie og retfærdige; bemærker i den forbindelse, at OSCE fra den 6. til den 9. november 2023 gennemførte en behovsvurderingsmission i fire medlemsstater for at undersøge forberedelsen af en mission til overvågning af valget til Europa-Parlamentet; foreslår Rådets formandskab at tilskynde medlemsstaterne til at indbyde OSCE til at observere valget til Europa-Parlamentet samt tilskynde OSCE til at udnytte denne mulighed fuldt ud;

31. anmoder Udvalget om Konstitutionelle Anliggender om at undersøge, om nogle af bestemmelserne og henstillingerne i denne beslutning kan indarbejdes i Parlamentets forretningsorden;

°

° °

32. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.